

Leeftijd: **51**
 Opleiding: **Hbo bedrijfskunde**
 CRV-carrière: **Lid raad van commissarissen**
CRV sinds 2006, CR Delta-voorzitter sinds 2010, CRV-voorzitter sinds 2014

Samenwerking moet voor nieuwe CRV-voorzitter
 Kees Gorter meerwaarde betekenen voor alle partijen

Voorzitter met gunfactor

Kees Gorter hanteert de komende jaren de voorzittershamer van CRV. De melkveehouder uit het Friese Makkinga is volgens mensen in zijn omgeving ambitieus, een echte coöperator, draait niet en hecht grote waarde aan vertrouwen.

tekst **Jaap van der Knaap**

Waren het bewust prikkelende woorden? Kees Gorter was nog maar net officieel beëdigd als voorzitter van CRV en keek de algemene ledenvergadering uitdagend aan. 'Fokkerij is niets anders dan het drachtig maken van een koe. Of je nu honderd of duizend koeien melkt, wanneer koeien niet drachtig worden, blijf je geen boer.'

De uitspraak wekte verbazing. Gorter was nog maar een paar uur ervoor gekozen tot voorzitter van een coöperatie waar juist fokkerij-inkomsten de koers bepalen. De kersverse voorzitter bagatelliseer-

de meteen in zijn eerste toespraak het onderwerp fokkerij tot hooguit een van de vele bedrijfsinstrumenten van een melkveebedrijf. 'Goede genetica is uiteraard belangrijk, maar het bezitten en kunnen analyseren van data, dat wordt cruciaal voor de sector. En denken we voldoende aan de consument?', vervolgt Gorter. 'Hebben we voldoende gevoel of onze eindproducten aansluiten bij de wensen van de consument? De maatschappij wil duurzame zuivelproducten geproduceerd door gezonde dieren. Daar ligt een belangrijke taak voor CRV.'

Kees Gorter (51) is melkveehouder in Makkinga en sinds 2006 lid van de raad van commissarissen van CRV. Maar wat typeert de nieuwe CRV-voorzitter eigenlijk? De opvolger van Evert Alderkamp neemt in elk geval duidelijk geen blad voor de mond. Zo maakte hij er al bij zijn aantreden in 2006 als CRV-bestuurder geen geheim van dat hij zelf niets met fokkerij heeft, maar des te meer met diergezondheid en economie. Wat voor gevolgen heeft zijn benoeming voor de koers van CRV?

De uitspraak over het belang van de

Kees Gorter:
 'Hebben we wel voldoende
 aandacht voor de wens van
 de consument?'

Bron: CRV-ledenvergadering 2014

Makkinga
 gem. Ooststellingwerf

maatschappij typeert Gorter in ieder geval volgens melkveehouder Cees Pieter van Burgsteden perfect. 'Kees heeft een toekomstvisie voor ogen die verder gaat dan alleen de veehouderijsector. Hoe kunnen we de sector zo inrichten dat het hele platteland, de samenleving daar baat bij heeft? Het denken in kringlopen, in lokale productie, is iets waar Kees zich vijftien jaar geleden al over uitsprak. Hij was wat dat betreft zijn tijd ver vooruit.'

Visie over kringloopdenken

Van Burgsteden is melkveehouder in Oosterwolde en was samen met varkenshouder Eric Douma en Kees Gorter initiatiefnemer van Stichting Natuurenergie Ooststellingwerf. Gedrieën investeerden ze in 2004-2005 op het erf van Gorter in een mestvergister. Daarin zou op termijn 100 hectare mais en 4000 kubieke meter mest zorgen voor de jaarlijkse opwekking van een miljoen kilowattuur aan energie. 'We zagen kansen om digestaat, het restproduct van het vergisten, als kunstmest-

vervanger in te zetten. Die visie van kringloopdenken staat nog altijd als een huis, maar we hadden de tijd en de wetgeving niet mee', stelt Van Burgsteden.

Verdubbelde prijzen voor mais, wegvalende subsidies, wetgeving, maar vooral ook terugtrekkende financierders zorgden voor een opeenstapeling van teleurstellingen. 'Kees hield onvoorwaardelijk vast aan het plan, maar uiteindelijk zag ook hij onder ogen dat het langer doorgaan met vergisten alleen maar geld koste', aldus Van Burgsteden.

De samenwerking stopte noodgedwongen in 2010 en leverde 'financiële kleerscheuren' op voor alle drie partners. Spijt heeft Van Burgsteden niet. 'We zijn nog steeds vrienden, ondanks de teleurstellingen. Onze samenwerking was hecht, we vertrouwden elkaar volledig. Als Kees een plan heeft, dan weet ik dat hij er voor honderd procent voor gaat. Hij verzamelt een groepje deskundigen om zich heen en bepaalt met hun kennis een eigen visie. Hij is een echte coöperator, hij wil dat van een samenwerking iedereen beter wordt. Daar gelooft hij heilig in. Kees zoekt en ziet altijd mogelijkheden om samen te werken.'

Gorter haalde afgelopen maand diverse media omdat zijn bedrijf als eerste een bijdrage heeft ontvangen uit het mestinvesteringfonds. Op het erf in Makkinga wordt nu volop gewerkt om de vergister om te bouwen en geschikt te maken om de restwarmte van het vergisten te gebruiken om mest te hygiëniseren en exportwaardig te maken. 'Een vette boter-

ham zal het niet opleveren', zo meldde hij in Nieuwe Oogst. 'Maar we hebben er wel een goed gevoel bij en het risico is beperkter dan in 2005.'

Hbo-diploma op latere leeftijd

Gorter ziet vaak kansen vanwege een uitgebreid netwerk en zijn nieuwsgierigheid. 'We hebben samen een aantal jaren op zaterdagmiddag een agrarisch radio-programma gemaakt voor de lokale omroep Odrie uit Oosterwolde', vertelt Evert de Boer, zorgboer in Oosterwolde. 'We interviewden wekelijks mensen uit de sector en maakten een half uurtje radio. Samen bereidden we het gesprek voor, maar Kees stelde uiteindelijk altijd de vragen. Kees kan goed luisteren en goed doorvragen. En hij stond natuurlijk met zijn eigen melkveebedrijf midden in de sector, hij wist precies wat er speelde.'

Gorter was in de jaren tachtig samen met zijn vrouw Conny gaan boeren op het ouderlijk bedrijf in Makkinga. Op jonge leeftijd was hij al actief op het bedrijf, omdat er van zijn studie niet veel terecht kwam. Halverwege de havo stapte hij over naar het middelbaar agrarisch onderwijs, maar ook die opleiding maakte hij tot zijn moeders verdriet niet af. 'Het was te vrijblijvend, Kees maakte er een potje van', vertelt tweelingbroer Hans. Vader Albert, inmiddels overleden, stelde voor dat Kees maar thuis aan de slag moest om zijn tijd nuttiger in te vullen. Hij volgde nog wel een aantal praktische cursussen, waar uit bleek dat het niet afmaken van zijn studie vooral lag aan zijn inzet.

- 1 *Commissaris van de Koningin John Jorritsma bezoekt de mestvergister*
- 2 *De start van SNO-energie met de onthulling van het naambord door de drie partners*
- 3 *Het einde van de mestvergistingsinstallatie*
- 4 *Evert Alderkamp overhandigt de voorzittershamer van CRV aan Kees Gorter*
- 5 *Melkveebedrijf Bruunshoge in april 2014*

Ambitieux

'Dat Kees nu voorzitter is, dat verbaast me eigenlijk niets. Kees is best ambitieus. Hij is ook meer een CRV-voorzitter dan een CR Delta-voorzitter, de functie die hij laatste jaren bekleedde. Hij houdt van het internationale karakter van een organisatie als CRV.'

Cees Pieter van Burgsteden, melkveehouder en partner SNO Energie bv

Gunfactor

'De samenwerking tussen ons is voor Nederlandse landbouwbegrippen uniek. We horen mensen zich wel eens hardop afvragen of Kees niet te veel heeft weggegeven door met ons een samenwerking aan te gaan. Kees heeft inderdaad een gunfactor, maar we hebben een absoluut zakelijke relatie.'

Martin de Boer, zakelijk partner in melkveebedrijf Bruunshoge

Achteraan staan

'Kees kon alle rollen spelen, maar als er gezongen moest worden, zetten we hem achteraan, dat was niet zijn kracht. Kees was vooral onze pr-man. Als er iets geregeld moest worden, dan stond hij altijd als eerste op. Hij wond iedereen om zijn vinger, tot de burgemeester aan toe.'

Evert de Boer, zorgboer en medespeler van Stellingwerfs cabaret 'Evenpies Bijpraoten'

Draalt niet

'Kees is nog maar een jaar voorzitter van Dorpsbelangen Makkinga, maar hij kan zich prima inleven in alle onderwerpen die bij ons voorbijkomen. Toen we hem vroegen voor het voorzitterschap, wilde hij geen nee zeggen, maar hij meldde wel dat het tussen allerlei zaken door moest gebeuren. Hij is een druk man en dat merk je ook in zijn besluitvorming. Hij draalt niet.'

Jan Wester, secretaris Dorpsbelangen Makkinga

Pas op latere leeftijd zag Gorter het nut van diploma's en volgde hij een deeltijdopleiding aan de landbouwhogeschool in Dronten. Hij slaagde voor de studie bedrijfskunde in 2002 en maakte een afstudeerscriptie over energie uit biomassa. 'Moeder was apetrots. Ze was onderwijzeres geweest en vond het vreselijk toen hij zonder diploma's school verliet. Kees had eindelijk een diploma, al was het wel wat laat', vertelt Hans.

Hans, die acht minuten ouder is, besloot 27 jaar geleden te emigreren naar Canada. In Manitoba melkt hij daar met zijn vrouw Nelleke 120 koeien. 'Ik zag het niet voor me om samen te boeren in Makkinga. Kees en ik lijken niet alleen qua

uiterlijk op elkaar, maar ook qua karakter. We zijn rechtdoorzee en zoeken oplossingen. Dat hebben we van onze vader geleerd. Hard werken was goed, maar nadenken en bewust vooruitkijken was belangrijker. Misschien ben ik wel iets toegelijker. Al denk ik dat Kees inmiddels ook wel heeft geleerd dat je met goed luisteren en overleggen veel kunt bereiken.'

Actief in cabaretgroep

Beide broers zijn volgens Durk Hoekstra van het type 'we gaan ervoor, we doen het gewoon'. 'Kees is wel wat meer de regisseur. Hij houdt ervan om mensen aan het werk te zetten om het plan uit te voeren.' Hoekstra kent beide broers en hun oude-

re zus Joke vanuit zijn jeugd en werkt inmiddels weer samen met Kees in de dorpsraad Dorpsbelangen Makkinga. 'Kees is geboren en getogen in Makkinga. Hij kent iedereen en iedereen kent hem. Hij staat voor iedereen klaar.'

Afgelopen jaar vervulde Gorter nog een belangrijke rol als voorzitter van Dorpsbelangen tijdens een informatiebijeenkomst rondom een mestsilodrama in Makkinga waarbij slachtoffers vielen. 'Hij deed dat heel kundig, informatief, meelevend en hij koos de juiste woorden', vertelt Jan Wester, die als secretaris van Dorpsbelangen de bijeenkomst volgde. Gorter heeft zich altijd voor diverse besturen actief ingezet. Ook al wilde hij

6

Kees Gorter:

'Een vette boterham wordt het mest hygiëniseren niet'

Bron: Nieuwe Oogst, 12 april 2014

7

ANNO 2005

Biogasininstallatie

SNO Energie bv

Cees Pieter van Burgsteden, Eric Douma, Kees Gorter

Kuinderweg 1

NL-8423-VB Makkinga

graag thuis aan de slag, zijn ouders leerden hem wel dat de wereld meer te bieden heeft dan koeien melken. Zo meldde hij zich aan bij het Stellingwerfs cabaret, dat de naam 'Evenpies Bijpraoten' droeg. Daar stond hij vijf winterseizoenen voor op de planken, vertelt Evert de Boer, die ook deel uitmaakte van de cabaretgroep. 'We traden op in heel Noord-Nederland. Op onze top speelden we voor een zaal van 1200 man en was van een hobby eigenlijk geen sprake meer. Zowel Kees als ik waren de enige melkveehouders van het gezelschap en we deden op het toneel alles zelf. Dat betekende dat we 's avonds laat moesten afbreken, maar de volgende morgen stonden we wel weer vroeg in de melkput. Op het hoogtepunt van onze theatercarrière zijn we gestopt.'

Nieuw-Zeelandse samenwerking

Na 25 jaar melkveehouder begon er wat te knagen bij Kees Gorter. Het was maar de vraag of een van zijn beide dochters het bedrijf zou willen overnemen. Zonder een nieuwe impuls vroeg Gorter zich af hoe de laatste fase van zijn melkveehouderscarrière eruit zou komen te zien. 'Letterlijk vroeg Kees zich af hoe hij kon voorkomen dat het bedrijf zou indutten. Ik vind het bijzonder dat je jezelf zo een

spiegel kunt voorhouden en op zoek gaat naar mogelijkheden om jezelf scherp te houden. Dat was het moment dat wij in beeld kwamen.'

Aan het woord is Martin de Boer. Hij heeft sinds drie jaar met zijn vrouw een vof-samenwerking met Kees en Conny. Martin en zijn vrouw Trijntje namen een aandeel in het vee en de machines en Kees en Conny bleven eigenaar van het land en de gebouwen. 'Het is een soort sharemilking, naar Nieuw-Zeelands model', aldus Martin. Sinds de samenwerking woont Martin op de boerderij en verhuisde Gorter met zijn gezin naar een huis een kilometer verderop. Martin is nu verantwoordelijk voor het dagelijks werk op het bedrijf.

'Mijn vrouw en ik komen uit een "geplofte" maatschap, maar voor ons is deze nieuwe verantwoordelijkheid echt of we voor het eerst boeren. Dat levert Kees ook veel op. Hij ziet dat door de nieuwe energie die wij in het bedrijf stoppen, de melkproductie omhoog is gegaan en de tussenkalftijd dertig dagen korter is geworden. Niet dat Kees het niet goed deed, maar hij had er gewoon geen tijd voor.'

De 165 melk- en kalfkoeien zijn jaarlijks goed voor 1,6 miljoen kg melk. Het doel van de vennoten is om de veestapel binnen tien jaar tijd uit te laten groeien naar 200 koeien met een jaarproductie van 2 miljoen kg melk.

Martin de Boer merkt dat Gorter iemand is die veel waarde hecht aan samenwerking en vertrouwen en langdurige relaties aangaat. 'Het bedrijf werkt al meer dan 25 jaar met dezelfde dierenarts, dezelfde voerleverancier, loonwerker en dezelfde zuivelfabriek. Hij houdt mensen scherp, maar gunt ze ook hun deel van de winst uit de samenwerking. Ik merk dat je daar ook veel voor terugkrijgt. De loon-

werker zal bij ons echt zijn best doen om een gaatje te vinden als we op het laatste moment besluiten toch te willen kuilen.' Dat Gorter via het bedrijf, dat de naam Bruunshoge voert, openstaat voor nieuwe ideeën, wordt duidelijk door de deelname aan het project Smart Dairy Farming. Voor dit project steken de vennoten van Bruunshoge veel tijd in het verzamelen van allerlei data, bijeengebracht via sensoren. Niet voor niets refereerde Kees in zijn openingspeech als voorzitter van CRV aan het belang van dataverzameling en data-analyse.

Type veroveraar

Bang om zijn mening te ventileren is Gorter in elk geval niet, zo merkt Dirk Ryckaert op. De melkveehouder uit het Vlaamse Dikkelvenne kwam een jaar later dan Gorter in de raad van commissarissen van CRV en werkte in diverse commissies samen met hem. 'Kees laat niet los wat hij oppakt, dat waardeer ik erg in hem.'

Ryckaert heeft wel moeten wennen aan de directheid. 'Kees zijn tong is vlug, daarin vind ik hem een typische Nederlander. Hij is het type veroveraar dat graag zijn gezicht wil laten zien in het buitenland. In Vlaanderen zijn we afwachtender. Als bestuurder kon hij het zich permitteren om zich wat afzijdig te houden van de Vlaamse cultuur, de vleesveewereld. Maar als voorzitter kan dat niet meer. Om hier bij de veehouders binnen te geraken zal hij meer voeling moeten krijgen met onze manier van boeren.' Maar Ryckaert twijfelt er niet aan of dat Gorter zal lukken. 'Ik zie dat hij echt de intentie heeft om zich in te leven in materie. En nogmaals, als hij wat heeft oppakt, dan laat hij dat niet meer los.' |

6 Stellingwerfs cabaret 'Evenpies Bijpraoten' met tweede van rechts Kees Gorter

7 Naambord SNO Energie bij het toegangshek van de mestvergister

8 Kees Gorter tussen zijn melkkoeien in Makkinga

9 April 2014: volop werkzaamheden om de vergister opnieuw bedrijfsklaar te maken

